

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 322/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. P. B., B., a P. B., B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 282/2010-122 z 30. júla 2010, ako aj vo veci namietaného porušenia bližšie neoznačených práv postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II, odboru kriminálnej polície, vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-624/0EK-B2-2010 a postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. P. B. a P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2012 doručená sťažnosť MUDr. P. B. (ďalej len „sťažovateľ 1“) a P. B. (ďalej len „sťažovateľ 2“;

spolu ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 282/2010-122 z 30. júla 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ako aj vo veci namietaného porušenia bližšie neoznačených práv postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II, odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“), vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-624/0EK-B2-2010 a postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že táto v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu sa týka výlučne sťažovateľa 1, pričom sťažovateľ 2 ani nebol účastníkom konania, v ktorom bolo napadnuté uznesenie vydané. Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažnosť nie je podpísaná sťažovateľom 1 a na jej poslednej strane je iba fotokópia nečitateľného podpisu pričlenená k paličkovým písmom napísanému menu sťažovateľa 1.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného riaditeľstva PZ vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-624/0EK-B2-2010 a proti postupu okresnej prokuratúry je odôvodnená tým, že *„Všetci poškodení sa domáhali právnej ochrany aj pred orgánmi činnými v trestnom konaní a to podaním trestného oznámenia pre podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty podvodu a úverového podvodu. Konanie prebieha ma OR PZ, odbor kriminálnej polície, oddelenie ekonomickej kriminality, Osvetová 4, Bratislava II, ČVS: ORP-624/0EK-B2-2010. Nakoľko za celé obdobie cca 4 rokov doposiaľ orgány činné v trestnom konaní nedospeli k žiadnemu záveru hoci škoda u poškodených stále narastá a ani dozorujúca prokurátorka nedospela k žiadnemu názoru, že vyšetrovateľ p. G. nepochybil a nespôsobil žiadne prieskumy v konaní, žiadame ako poškodení v predmetom konaní o prešetrenie postupu orgánov činných v trestnom konaní na OR PZ BA II a Okresnej prokuratúry BA II.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, resp. ak ústavný súd v tej istej veci koná.

Ústavný súd v posudzovanej veci zistil, že sťažovateľ 1 mu 18. októbra 2010 doručil obsahovo takmer identickú sťažnosť v tej istej veci, o ktorej ústavný súd už konal, resp. rozhodol uznesením sp. zn. IV. ÚS 319/2011-23 z 28. júla 2011 tak, že ju odmietol ako

zjavne neopodstatnenú. Uvedené uznesenie bolo sťažovateľovi 1 doručené 30. septembra 2011 a týmto dňom sa stalo právoplatným.

Z tohto dôvodu ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv sťažovateľa 1 podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 8 Co 282/2010-122 z 30. júla 2010 ako neprípustnú odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde (obdobne napr. IV. ÚS 157/04 a IV. ÚS 21/2012). Vo vzťahu k sťažovateľovi 2 nepovažoval ústavný súd za potrebné rozhodnúť v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže sťažnosť v tejto časti sa zjavne týka iba sťažovateľa 1.

2. Pokiaľ ide o zvyšnú časť sťažnosti, sťažovatelia ňou namietajú porušenie svojich bližšie neoznačených práv postupom okresného riaditeľstva PZ vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-624/0EK-B2-2010 a postupom okresnej prokuratúry dožadujúc sa prešetrenia postupu orgánov činných v trestnom konaní, pretože *„za celé obdobie 4 rokov doposiaľ orgány činné v trestnom konaní nedospeli k žiadnemu záveru hoci škoda u poškodených stále narastá a ani dozorujúca prokurátorka nedospela k názoru, že vyšetrovateľ p. G. nepochybil a nespôsobil žiadne prietahy v konaní“*. Ústavný súd vychádzajúc z argumentácie sťažovateľov konštatuje, že títo namietajú neprimeranú dĺžku konania, teda prietahy v konaní pred označenými orgánmi činnými v trestnom konaní.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí Krumpel a Krumpelová v. Slovensko z 5. júla 2005 (sp. zn. 56195/00) uviedol, že poškodené osoby uplatňujúce si nárok na náhradu škody v trestnom konaní majú nárok profitovať zo záruk čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože takéto konanie možno považovať za rozhodujúce na určenie ich „občianskych práv“. Je potrebné poznamenať, že ESLP sa v danom prípade z hľadiska porušenia základných práv sťažovateľov zaoberal ich trestnou vecou, v rámci ktorej nebolo len začaté trestné stíhanie, ale došlo aj ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe (napr. III. ÚS 189/06, III. ÚS 324/05).

Z uvedeného vyplýva, že možnosť domáhať sa ochrany práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rovnako aj základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) poškodenými v rámci trestného konania je podmienená skutočnosťou uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní, čo možno za určitých podmienok považovať za konanie vo veci poškodeného (v jeho záležitosti). Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu.

Doterajšia judikatúra ústavného súdu (napr. I. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06, III. ÚS 254/2010) týkajúca sa namietaného porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote subjektmi majúcimi v rámci trestného konania status poškodených sa ustálila v tom, že poškodení v trestnom konaní, ktoré nedospelo do štádia vznesenia obvinenia proti konkrétnej osobe, nedisponujú možnosťou domáhať sa vyslovenia porušenia označeného práva (napr. m. m. I. ÚS 212/07, II. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06). Až vznesenie obvinenia považuje ústavný súd za moment, ktorý poskytuje poškodeným v trestnom konaní možnosť uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z neho robí „vec“, na prerokovanie ktorej v primeranej lehote (resp. bez zbytočných prietahov) majú nárok v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy).

Vychádzajúc z už citovanej judikatúry a súčasne z okolností prípadu sťažovateľov ústavný súd posúdil argumentáciu sťažovateľov v časti smerujúcej proti postupu okresného riaditeľstva PZ a okresnej prokuratúry v označenej veci ako zjavne neopodstatnenú. U sťažovateľov ide totiž o prípad trestného konania, kde, ako sami uvádzajú, „*orgány činné v trestnom konaní nedospeli k žiadnemu záveru*“, teda je zrejmé, že v okolnostiach danej veci obvinenie proti konkrétnej osobe dosiaľ vznesené nebolo.

Táto situácia vylučuje sťažovateľov z možnosti domáhať sa záruk prejednanja ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže podstatou sťažnosti v tejto časti sú namietané prietahy v postupe okresného riaditeľstva PZ a okresnej prokuratúry, ústavný súd uvádza, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, resp. základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv.

Sťažovatelia netvrdia a z obsahu sťažnosti a pripojených príloh nevyplýva, že by boli ako poškodení podali na okresnom riaditeľstve PZ žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, ktorou by sa domáhali odstránenia namietaných prietahov v konaní a ktorú bol dozorujúci prokurátor povinný preskúmať a o výsledku sťažovateľov upovedomiť.

Sťažovatelia, ktorí namietajú porušenie svojich základných práv zbytočnými prietahmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní (pred podaním obžaloby), sú povinní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy, teda nielen žiadosť o preskúmanie postupu policajta a o odstránenie prietahov vo vyšetrowaní (podľa § 210 Trestného poriadku), ale aj prostriedky podľa § 31 až § 36 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (podnet a opakovaný podnet), a to v prípade, že dozorujúci prokurátor nevykoná efektívne a účinné opatrenia na zjednanie nápravy aj napriek oprávneniam vyplývajúcim mu z § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku (uznesenie ústavného súdu III. ÚS 365/04 z 8. decembra 2004 uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu 2004, II. polrok, s. 1136).

Keďže sťažovatelia sa obrátili so sťažnosťou priamo na ústavný súd bez predchádzajúceho využitia spomínaných prostriedkov nápravy, musela byť ich sťažnosť pri

jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá aj pre jej neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľov na odstránenie nedostatkov ich sťažnosti [napr. výzva na podpísanie sťažnosti sťažovateľom 1 (§ 20 ods. 1 posledná veta zákona o ústavnom súde), výzva na predloženie splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde)].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2012